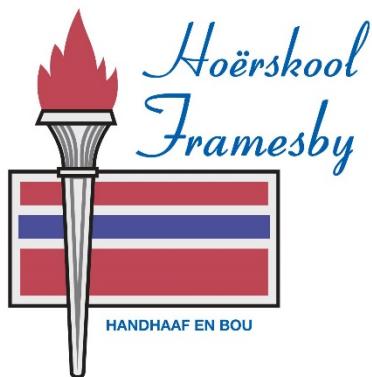

HOËRSKOOOL FRAMESBY

VAKINLIGTING vir 2022 Vakkeuse vir Graad 10 – 12

Die inligting in hierdie brosjure is saamgestel om Graad 9-leerders en hul ouers te help om, so ver moontlik, die korrekte keuse uit 'n wye verskeidenheid van vakke te maak. 'n Ondeurdagte vakkeuse kan uiteindelik tot nadeel van die betrokke leerder strek. Bestudeer hierdie inligting asseblief noukeurig om enige verwarring uit die weg te ruim en om te verseker dat elkeen in staat sal wees om die beste keuses te maak ten einde uiteindelik 'n beroep van sy/haar keuse te kan beoefen.

Inhoudsopgawe

1. **VAKKE AANGEBIED DEUR DIE HOËRSKOOL FRAMESBY**
2. **VAKOMSKRYWINGS (INLIGTING)**

GROEP A (Vier verpligte vakke)

- 2.1 Afrikaans Huistaal
- 2.2 English First Additional Language **OF**
- 2.3 English Home Language
- 2.4 Wiskunde **OF**
- 2.5 Wiskundige Geletterdheid
- 2.6 Lewensoriëntering

GROEP B (Keusevakke: Kies DRIE)

- 2.7 Fisiiese Wetenskappe
- 2.8 Lewenswetenskappe
- 2.9 Rekeningkunde
- 2.10 Besigheidsstudies
- 2.11 Ingenieursgrafika en –Ontwerp (IGO)
- 2.12 Inligtingstegnologie (IT)
- 2.13 Rekenaartoepassingstegnologie (CAT)
- 2.14 Verbruikerstudie
- 2.15 Musiek
- 2.16 Geografie
- 2.17 Toerisme
- 2.18 Dramatiese Kunste
- 2.19 Lanbouwetenskappe
- 2.20 Visuele Kunste

1. VAKKE AANGEBIED DEUR DIE HOËRSKOOL FRAMESBY

GROEP A (VIER verpligte vakke)

1. Afrikaans Huistaal
2. English First Additional Language
OF
English Home language
3. Wiskunde
OF
Wiskundige Geletterdheid
4. Lewensoriëntering

GROEP B (DRIE Keusevakke)

- Fisiiese Wetenskappe
- Lewenswetenskappe
- Rekeningkunde
- Besigheidstudies
- Ingenieursgrafika en –Ontwerp (IGO)
- Inligtingstegnologie (IT)
- Rekenaartoepassingstegnologie (RTT/CAT)
- Verbruikerstudie
- Musiek
- Geografie
- Toerisme
- Dramatiese Kunste
- Landbouwetenskappe
- Visuele Kunste

2. VAKOMSKRYWINGS

2.1 AFRIKAANS HUISTAAL

TOELATINGSVEREISTES

Geen. Afrikaans is verpligtend vir alle leerders en word slegs as Huistaal aangebied. **Dit is 'n vak wat vir universiteitstoelating tel.**

BENADERINGSWYSE

Afrikaans word aan die hand van die KABV-vereiste onderrig en deurlopend geassesseer. Die fokus val op die vaslegging en uitbreiding van taal en geletterdheid en word deur prestasie-omskrywings gerekordeer.

KURRIKULUM

Vier groot afdelings naamlik taalkunde, letterkunde, mondeling en kreatiewe skryfwerk word onderskei, maar dit word met mekaar geïntegreer.

VAKAKTIWITEITE

Nasionale Taalbondeksamen, Nasionale Afrikaans-Olimpiade, Afrikaansweek en ander vakverwante aktiwiteite wat redenaars en debat insluit. Deelname aan skryfkompesiessies word aangemoedig.

BEROEPSMOONTLIKHEDE

Vertaler, tolk, diplomaat, joernalis, radio- en TV-kopieskrywer, onderwyser, reklamewese, kommunikasie, buitelandse inligtingsdiens, skakelbeampte.

2.2 ENGLISH FIRST ADDITIONAL LANGUAGE**ADMISSION REQUIREMENTS**

None. This is a subject for university exemption.

APPROACH

We teach mainly communicative skills, with the emphasis on speaking, reading, writing and listening in curriculum context and continuous assessment.

SYLLABUS

The main categories are oral [listening, speaking, reading], language structures, visual literacy, comprehension, literature, poetry and creative and functional writing.

SUBJECT ACTIVITIES

Public speaking, creative writing competitions.

CAREER POSSIBILITIES

Translator, interpreter, editor, copywriter, proof-reader, journalist, advertising, radio or TV presenter, writer, communications, teacher, tourist guide, playwright, actor.

2.3 ENGLISH HOME LANGUAGE**ADMISSION REQUIREMENTS**

This is a subject for university exemption.

APPROACH

English Home Language concentrates on listening, speaking and writing skills with an emphasis on insight and practical application.

CURRICULUM

The main sub-divisions are literature, poetry, visual literacy, language, writing and speaking skills. These are integrated in presentation and projects encourage self-study and research. Assessment is done on a continuous basis.

SUBJECT ACTIVITIES

There is also opportunity to enter a variety of writing competitions. Subject related activities include public speaking, debating and orators competitions.

CAREER POSSIBILITIES

Journalist, translator, diplomat, radio and TV presenter, teacher, lecturer, public relations officer, lawyer, as well as any other career where a command of the English language is vital. With English as a primary language, possibilities open for a pupil to study overseas.

2.4 WISKUNDE**TOELATINGSVEREISTES**

Geen. Dis egter noodsaaklik dat die leerder meer as 50% (Vlak 4) vir Wiskunde Graad 9 behaal het. **Dit is 'n vak wat vir universiteitstoelating tel.**

KURRIKULUM

- Getalle, bewerkings en verwantskappe
- Funksies, patronen en algebra
- Finansiële wiskunde
- Ruimte (meetkunde), vorm en meting
- Analitiese Meetkunde
- Trigonometrie
- Data-hantering
- Waarskynlikheid en Telbeginsel

Probleemoplossing is die sentrale fokus in die onderrig en leer van Wiskunde met die spesifieke doelstellings: die ontwikkeling van die vermoë om logies te redeneer, te veralgemeen, te verbesonter, te organiseer, analoë te trek en te bewys, asook die ontwikkeling van insig in ruimtelike verwantskappe en meting. Slaagvereiste: 30%. ‘n Liefde en volhoubare daaglikse werksetiek word doelbewus vir die vak gekweek.

VAKAKTIWITEITE

Olimpiades, Expo vir Jong Wetenskaplikes en AdMaths (na-ure en teen addisionele koste)

BEROEPSMOONLIKHEDE

Wiskunde is ‘n voorvereiste vir verdere studie in ingenieurswese, medies, tandheelkunde, veeartseny, natuurwetenskappe, rekenaarstudie, statistiek, sekere landbouwetenskappe, boukunde, tegnika, aptekerswese, ens.

2.5

WISKUNDIGE GELETTERDHEID

TOELATINGSVEREISTES

Geen. Die vak **Wiskundige Geletterdheid** is ‘n universiteitstoelatingsvak en wel vir kursusse wat nie Wiskunde vereis nie.

WAT IS WISKUNDIGE GELETTERDHEID?

Die bevoegdhede wat ontwikkel is deur Wiskundige Geletterdheid laat individue toe om sin te maak van, deel te neem in en by te dra tot die wêreld van die een-en-twintigste eeu – ‘n wêreld wat gekenmerk word deur getalle, argumente gebaseer op getalle en data wat op verskillende maniere voorgestel en verdraai is. Sulke bevoegdhede sluit in die vermoë om te kan redeneer, besluite te kan neem, probleme te kan oplos, hulpbronne te kan bestuur, inligting te kan interpreteer, lyste van gebeurtenisse te kan maak en die gebruik en toepassing van tegnologie. Leerders word blootgestel aan beide wiskundige inhoud en lewensgetroue konteks om hierdie bevoegdhede te ontwikkel.

Die vak Wiskundige Geletterdheid stel die leerder in staat om ‘n selfbeheersde persoon te word, ‘n bydraende werker en ‘n deelnemende burger in ‘n ontwikkelende demokrasie. Geleenthede word in die vak geskep om probleme te analyseer en maniere te bedink om wiskundig te werk te gaan in die oplos van sulke probleme. Geleenthede om Wiskundige vaardighede te ontwikkel kan leerders toerus om slim verbruikers te word.

KURRIKULUM

- Getalle, toepassings – basiese vaardighede
 - Funksies – patronen; verwantskappe; voorstellings
 - Ruimte, vorm en meting, vloerplanne, modelle
 - Data-hantering en Waarskynlikheid
 - Finansies – Wisselkoers; Rente; Belasting; Finansiële state; Begroting
- Leerders doen rekenkunde wat alledaagse toepassings insluit (bv. belasting, selfoonrekeninge, beplanning oor die bou van ‘n huis, ens.)

VAKAKTIWITEITE

Olimpiades en Toepassingsaktiwiteite

2.6 LEWENSORIëNTERING

TOELATINGSVEREISTES

Dit is 'n vak wat vir universiteitstoelating tel, maar die toelatingpuntetelling (TPT-telling word nie bereken nie.)

BENADERINGSWYSE

Lewensoriëntering is die studie van die self in verhouding tot ander en tot die samelewing. Hierdie vak behandel die vaardighede, kennis en waardes oor die self, die omgewing, verantwoordelike burgerskap, 'n gesonde en produktiewe lewe, sosiale betrokkenheid, ontspannings- en fisiese aktiwiteite, loopbane en loopbaankeuses. Dit sluit geleenthede in om betrokke te raak by die ontwikkeling en praktyke van 'n verskeidenheid lewensvaardighede om probleme op te los, om ingeligte besluite en keuses te maak en om gepaste aksies te neem om betekenisvol en suksesvol in 'n snelveranderende samelewing te leef. Dit fokus nie net op kennis nie, maar dit beklemtoon ook die belangrikheid van die toepassing van vaardighede en waardes in werklike lewensituasies, deelname aan 'n fisiese aktiwiteit en inisiatiewe.

KURRIKULUM

Lewensoriëntering is een van die vier fundamentele vakke wat vir die Nasionale Senior Sertifikaat, vereis word. Dit beteken dat dit **verpligtend** is vir alle leerders in graad 10, 11 en 12. Dit is 'n unieke vak wat 'n holistiese benadering toepas ten opsigte van die persoonlike, maatskaplike, intellektuele, emosionele, geestelike, motoriese en fisiese groei en ontwikkeling van die leerders. Dit moedig die ontwikkeling van 'n gebalanseerde en selfversekerde leer aan wat 'n bydrae kan maak tot 'n regverdigde en demokratiese samelewing, 'n produktiewe ekonomiese en verbeterde lewensgehalte vir almal.

Die vak bestaan uit die volgende ses onderwerpe in graad 10 tot 12:

1. Selfontwikkeling in die samelewing
2. Sosiale en omgewingsverantwoordelikheid
3. Demokrasie en menseregte
4. Loopbaan en loopbaankeuses
5. Studievaardighede
6. Liggaamsopvoeding

Die noodsaaklikheid van Lewensoriëntering

Dié leerarea rus leerders toe om hulle talente te gebruik sodat hulle hul volle potensiaal op verskillende terreine kan ontwikkel. Dit help hulle om vaardighede te ontwikkel om gesonde verhoudings te sluit, om 'n positiewe bydrae tot hulle gesin, gemeenskap en die samelewing te lever en om die kernwaardes van die Grondwet van Suid-Afrika te verstaan en uit te leef.

Dit help hulle ook om hulle eie waardestelsel te ontwikkel en groter begrip te kry vir die belangrikheid van die waardes wat hulle eie en ook ander kultuurgroepe in Suid-Afrika koester. Lewensoriëntering rus leerders toe om hulle grondwetlike regte en verantwoordelikhede uit te oefen, om die regte van ander te respekteer en om verdraagsaam te wees teenoor ander in 'n land van groot kulturele en godsdienstige diversiteit.

2.7 FISIESE WETENSKAPPE

TOELATINGSVEREISTES

Fisiese Wetenskappe in Graad 10 word aanbeveel vir leerders wat in Graad 9 die Fisika- en Chemie-afdeling van Natuurwetenskappe op minstens Vlak 3 geslaag het. **Wiskunde wat as vak aangebied word is 'n vereiste om Fisiese Wetenskappe te mag aanbied. Dit is 'n vak wat vir universiteitstoelating tel.**

BENADERINGSWYSE

Fisiese Wetenskappe bestaan uit twee uiteenlopende dele, Fisika en Chemie. 'n Deel van die Fisika is eintlik Toegepaste Wiskunde. Wiskunde is dus 'n voorvereiste omdat wiskundige aanleg noodsaaklik is. Berekening en grafiese speel 'n baie groot rol, asook praktiese werk, waar beplanning, waarnemings en gevolgtrekkings belangrik is. Die Chemie, asook formele definisies, vereis ook baie leerwerk. Dit is 'n baie interessante vak vir weetgierige leerders.

Die Fisiese Wetenskappe beïnvloed wetenskaplike en tegnologiese ontwikkeling wat die basis is vir 'n land se ekonomiese groei en sosiale welvaart. Hierdie vakgebied stel die leerder in staat om basiese kennis te verwerf wat betrekking het op tegnologiese ontwikkeling op die terreine van behuising, die kos wat ons eet, die klere wat ons dra, materiale wat ons gebruik, mediese diagnoses en behandelings, rekenaars en ander inligtingstegnologie. Die nuwe kurrikulum van die Fisiese Wetenskappe stel hom ten doel om die verwerwing van wetenskaplike kennis en wetenskaplike geletterdheid meer toeganklik te maak vir alle Suid-Afrikaners.

Fisiese Wetenskappe is 'n voorvereiste vir alle B.Sc.-graadkursusse in ingenieurswese en vir die meeste graadkursusse in gesondheids- en mediese wetenskappe, bouverwante wetenskappe en sekere wiskundige wetenskappe. Sekere nasionale diplomas vereis dit ook. By die NMU is dit 'n voorvereiste vir al die kursusse aangebied deur die Fakulteit Toegepaste Wetenskappe en vir diplomas in ingenieurswese.

Daar moet realisties na 'n leerder se Graad 9-punte gekyk word. Dié punte word hoofsaaklik deur die kleiner stukkies werk in die leerder se portefeuilje bepaal. 'n Punt van minstens 60% is 'n aanduiding of 'n leerder oor genoeg basiese agtergrondkennis beskik om op voort te bou in grade 10 tot 12. Ondervinding het geleer dat leerders met te min agtergrondkennis 'n agterstand het en dikwels in die loop van graad 10 of 11 uitsak en uiteindelik 'n ander vak moet kies. In die verlede is sulke leerlinge toegelaat om later van vak te verander. Nou egter, sal so 'n toegewing nie meer maklik gemaak kan word nie, omdat bepaalde portefeuuljes vir 'n vak opgebou moet word. Dit is dus belangrik om vooraf reg te kies.

KURRIKULUM

1. Meganika
2. Golwe, klank en lig
3. Elektrisiteit en magnetisme
4. Materie en verbindinge
5. Chemiese veranderinge
6. Chemiese sisteme

VAKAKTIWITEITE

Wetenskap Olimpiade, Brugboukompetisie, Mintekvasvra en Expo vir Jong Wetenskaplikes.

BEROEPSMOONTLIKHEDE

Ingenieurswese, natuurwetenskappe, geneeskunde, tandheelkunde, veeartsenykunde, landbouwetenskappe, arbeids- en fisioterapie, optometrie, lugvaart en nog vele meer.

2.8 LEWENSWETENSKAPPE

TOELATINGSVEREISTES

Geen. **Dit is 'n vak wat vir universiteitstoelating tel.**

BENADERINGSWYSE

Dit is 'n biologiese vak en behels die studie van lewe (plant- en dierkunde, omgewingstudie en ontwikkeling van organismes). Lewenswetenskap is 'n praktiese vak wat mikroskoopwerk en disseksies insluit. Die studie sluit die kritiese vraag, weergee en verstaan van konsepte en prosesse en aanwending in die gemeenskap in. Leerders sal

vraagstelling, probleemoplossing, kritiese denke en ander vaardighede ontwikkel en sal die vaardighede gebruik om Lewenswetenskappe te interpreteer en te gebruik om verskynsels te verduidelik. Leerders sal ook Wiskundige bewerkings doen, afleings van grafieke en tabelle doen. Leerders sal 'n liefde vir die Skepping ontwikkel en sodoende 'n gesonde leefstyl aankweek en om hulpbronne effektief te bestuur.

KURRIKULUM

- Lewe op molekulêre vlak
- Lewensprosesse in plante en diere (mens)
- Evolusie
- Omgewingstudie

WAAROM LEWENSWETENSKAPPE

- Liefde en waardering vir die Skepping
- Die ontwikkeling van die wetenskaplike ondersoek
- Die ontwikkeling van wetenskaplike kennis en begrip
- Die ontwikkeling van 'n begrip van die rol van wetenskap in die samelewing
- Die rol van die mens in die volhoubaarheid van ons hulpbronne

2.9 REKENINGKUNDE

TOELATINGSVEREISTES

Om Rekeningkunde in Graad 10 as vak aan te bied, is dit verkieslik dat Wiskunde daarmee saam geneem word, en daar word aanbeveel dat 'n leerder ten minste 'n jaarpunt van 60% in die EBW-leerarea in Graad 9 behaal het.

BENADERINGSWYSE

Rekeningkunde word praktykgerig aangebied en konsentreer daarop om leerders met praktiese vaardighede toe te rus om hulle beroepsgerede te maak. Leerders ontwikkel karaktereienskappe soos deeglikheid, akkuraatheid, netheid, redenasievermoë en integriteit.

KURRIKULUM

Rekeningkunde bestaan uit die versamel, rekordering en ontsluiting van finansiële inligting met die oog daarop om finansiële besluite te kan maak. 'n Balans tussen teorie en die praktyk word gehandhaaf om te verseker dat 'n leerder tot die arbeidsmark kan toetree of verder kan studeer. Leerders wat hard werk, kan gewoonlik die vak maklik baarsaak en goeie punte behaal. Dis egter nie 'n vak wat vining voor 'n eksamen ingestudeer kan word nie.

VAKAKTIWITEITE

Deelname aan die Rekeningkunde Olimpiade.

BEROEPSMOONTLIKHEDE

'n Noodsaaklikheid vir enige beroep vanaf 'n tuisteskepper [begroting] tot 'n ouditeur [Geoktrooierde Rekenmeester]. Dit is 'n verpligte vak vir enige B.Com-rigting. Dit word ook vereis vir verskeie ander studierigtings soos bv. LLB (sien inligting vanaf universiteite), die slaag van 'n Rekeningkunde-module.

2.10 BESIGHEIDSTUDIES

TOELATINGSVEREISTES

Geen.

BENADERINGSWYSE

Die leerders word na elke lesaanbieding die geleentheid gegee om praktykgerigte werksopdragte te voltooi. Verskeie assesseringsmetodes word gebruik.

KURRIKULUM

Besigheidsstudies behels byvoorbeeld:

- hoe om 'n sakeplan op te stel
- hoe om jou eie onderneming te begin
- verskillende tipe ondernemingsvorme en hoe dit opgerig word
- watter wette jou as entrepreneur raak
- wat etiese en professionele gedrag is
- wat kreatiewe probleemoplossing is en
- wat menslike hulpbronne is vanaf onderhoudvoering tot die indiensnemingskontrak.

VAKAKTIWITEITE

Praktiese opdragte sodat die leerders die praktyk kan beleef en sodoende toegerus kan wees vir die toekoms.

BEROEPSMOONTLIKHEDE

Entrepreneur, menslike hulpbronbestuurder, bemarkingsbestuurder, aankoopbestuurder, produksiebestuurder, finansiële bestuurder en vele meer.

2.11 INGENIEURSGRAFIKA EN – ONTWERP (IGO)

TOELATINGSVEREISTES

- 'n Gesonde belangstelling in teken en ontwerp met 'n besliste tegniese belangstelling.
- Geen leerder (Graad 11 en Graad 12) kan die vak neem indien hy/sy die vak nie reeds vanaf Graad 10 geneem het nie. Toelating tot gr 11 kan op grond van Graad 10 se uitslae gedoen word.
- 'n Goeie akademiese rekord met Wiskunde as aanbeveling. Leerders wat nie Wiskunde het nie, is onderworpe aan keuring. Aansoek moet by die Departementshoof gedoen word VOORDAT vakkeuses gefinaliseer word.

SPESIALE VEREISTES

- Indien die Departement dit nie voorsien nie, moet leerders wat die van aanbied die verpligte voorgeskrewe antwoordlêer, handboek, tekengereedskap en tekenbord aankoop alvorens met die vak begin word. Bogenoemde kan by die Vakhoof bestel en aangekoop word.

BENADERINGSWYSE

- Voorwerpe uit die omgewing en nywerheidswêreld word gekonstrueer, meetkundig bepaal, drie-dimensioneel voorgestel, ontwikkel, ens. Fisiese gebruik van tekengereedskap en -bord word vereis.

KURRIKULUM

- Interpretasies, konstruksies, tekenvaardighede, projeksies, prentaansigte, masjien- en skaaltekene, perspektieftekene.
- Blootstelling aan 'n CAD-tekenprogram d.m.v. kursusse wat van tyd tot tyd deur buite instansies aangebied word.

VAKAKTIWITEITE

Kopieer en vervaardig modelle, bring die praktyk na die klaskamer met behulp van navorsing en praktiese take. Probleemidentifisering en -oplossing. Vrywillige rekenaaropleiding (Turbocad) deur buite instansies.

BEROEPSMOONTLIKHEDE

Alle ingenieursrigtings, argitektuur, ingenieursontwerper, tekenaar, opmeter, bourekenaar en nog vele meer.

Universiteit graadkursusse, uitstekende entrepreneursmoontlikhede soos byvoorbeeld die teken van huisplanne, ontwerpe, ens.

2.12 INLIGATIONSTEGNOLOGIE (IT)

TOELATINGSVEREISTES

Die leerder wat hierdie vak kies moet 'n goeie punt (70% en meer) in Wiskunde en Engels in Graad 9 behaal. Dit is 'n goeie maatstaf om te bepaal of dit binne sy/haar belangstelling val. Inligtingstegnologie word as vak aanbeveel, waar die leerder beplan om 'n rigting te volg wat te doen het met probleemoplossing, ingenieurswese, aktuariele wetenskappe, informatika en stelselbeheer.

'n Leerder MOET tuis in besit van 'n rekenaar wees waarop die Delphi program gelaai kan word.

KURRIKULUM

Fokusareas

Die vak het 'n praktiese en 'n teoretiese komponent, wat vervat word in die volgende onderwerpe:

- Hardeware en stelselprogrammatuur – leerder verstaan en gebruik rekenaargebaseerde tegnologie
- Elektroniese kommunikasie – leerder is in staat om verskillende rekenaartoepassings kreatief vir elektroniese kommunikasie aan te wend.
- Sosiale en etiese kwessies – leerder is in staat om die impak van rekenaartegnologie op die sosio-ekonomiese, omgewings-, politieke en etiese vlakke krities te analiseer.

Programmering en sagteware ontwikkeling – leerder is in staat om effektiewe oplossings vir probleemstellings te ontwerp, te toets en te lewer deur gebruik te maak van Delphi en dataverwerking

BENADERINGSWYSE

Die klem is op probleemoplossings deur logiese denke, inligtingsbestuur en kommunikasie. Dit fokus ook op die ontwikkeling van rekenaartoepassings deur gebruik te maak van bestaande programme [soos Delphi vir die skryf van programme]. Die vak ontwikkel ook 'n bewusheid en verstaan van die sosiale, ekonomiese en ander implikasies van die rekenaar op die leefwêreld van die mens.

2.13 REKENAARTOEPASSINGSTEGNOLOGIE (RTT/CAT)

TOELATINGSVEREISTES

'n Leerder MOET toegang tot 'n rekenaar, met die nodige sagteware, by die huis hê.

Dis belangrik dat **geen leerder** toegelaat sal word om na RTT te verander ná Februarie van die Graad 10-jaar nie, behalwe in die geval van leerders wat van Inligtingstegnologie na RTT wil verander. Enige vakverandering sal geskied met die toestemming van die vakhof en die getal beskikbare rekenaars sal bepalend wees.

KURRIKULUM

Die vak handel oor die effektiewe gebruik van inligting- en kommunikasietegnologie vir 'n eindgebruiker in 'n rekenaartoepassingsomgewing, in verskillende sektore van die samelewing. Die inhoud dek teoretiese sowel as praktiese aspekte van die rekenaar en sy gebruik asook die invloed van die tegnologie op die mens en sy omgewing. Word, Excell, Access en Powerpoint word gebruik om die leerders te help om in 'n kantooromgewing werk met 'n rekenaar te doen.

Fokusareas

Die vak bestaan uit 'n teoretiese en 'n praktiese komponent.

- Basiese kennis van Inligting en Kommunikasie-tegnologie
- Geïntegreerde eindgebruiker rekenaartoepassingsvaardighede en kennis van probleemoplossing – die verwerking, aanbieding en uitstuur van inligting
- Inligtingsbestuur – toepas van vaardighede deur die gebruik van eindgebruiker-rekenaartoepassings

BENADERINGSWYSE

RTT rus die leerder toe met kennis, vaardighede, waardes en benaderings tot die ontwerp, ontwikkeling en uitstuur van inligting in verskillende formate. RTT maak dit ook vir leerders moontlik om data te versamel, te analyseer en te korrigieer en dit dan weer te manipuleer en te verwerk om dit na verskillende sektore te versprei. Hulle leer dus om die verskillende programme saam te gebruik. Die vak dra wel by tot 'n TPT telling wanneer aansoek gedoen word vir Universiteitstoelating. **[Ons gebruik die Microsoft-Office Professional pakket.]**

BEROEPSMOONTLIKHEDE

Alle instansies vereis rekenaarvaardighede. RTT gee die agtergrond om 'n databasis te bou en te onderhou, die kennis om 'n finansiële oplossing te skep vir 'n rekenkundige beroep en die agtergrond om in 'n rigting te gaan waar mens rekenaars regmaak of bou. Met die nuwe kurrikulum kan jy selfs web-ontwikkeling doen. Dit is dus 'n vak wat jou reeds toerus om verskillende pakkette geïntegreerd te gebruik en kom handig te pas by die inhouding van take tot op universiteitsvlak en later in die werksomgewing.

2.14 VERBRUIKERSTUDIE

TOELATINGSVEREISTES

Geen.

KURRIKULUM

Die vak bestaan uit twee komponente:

1. 'n Teoretiese komponent

Dit sluit in behuising, tekstiele en kleding, voedsel en voeding en entrepreneurskap.

2. 'n Praktiese komponent

Voedsel en Voeding word as praktiese komponent aangebied. Daar word in gr.10 begin met die mees basiese voedselbereidingstegnieke wat progressief meer ingewikkeld raak tot in Graad 12. Die mikpunt is om in Graad 12 die teorie en prakties te combineer om 'n produk te ontwerp, vervaardig en suksesvol te kan bemark.

Dit verskil nie drasties van die ou vak Huishoudkunde nie, behalwe dat tekstiele en kleding nou tot in gr. 12 deel vorm van die teorie en dat entrepreneurskap (vervaardiging en bemarking) 'n groter rol speel.

2.15 MUSIEK

TOELATINGSVEREISTES

Leerlinge kan nie in graad 10 eers met Musiek as vak begin nie, daarom is alle voornemende kandidate onderworpe aan 'n keuringsproses. Leerlinge wat alreeds in graad 8 en 9 Musiek as vak geneem het, word op grond van prestasie in die vak gekeur, andersins word aanbeveel dat 'n leerder op minimum graad 3 praktiese en teoretiese vlak moet wees om sukses te behaal.

BELANGRIK OM TE WEET

Leerlinge het die opsie om eksterne praktiese en/of teoretiese eksamens van UNISA, Associated Board of the Royal Schools of Music (ABRSM) en/of Guildhall Trinity College af te lê. Slegs een instrument word saam met die relevante teoretiese komponente aangebied, maar leerlinge wat 'n tweede instrument buitemuurs neem kan dit ook as deel van die praktiese komponent van die vak aanbied. Dink hieroor na – leerlinge wat nie 'n voltydse loopbaan in Musiek wil volg nie, het die geleentheid om, as deel van 'n algemene skolastiese opleiding, Musiek in al sy fasette as 'n skoolvak te ervaar. Dit is 'n gulde geleentheid wat in min skole aangebied word. Leerlinge wat wel musiek as loopbaanoorweeg word deeglik voorberei vir hulle musiekstudies.

Leerlinge wat klavier as instrument wil neem, moet 'n instrument huis beskikbaar hê om daagliks op te oefen. Orkesinstrumente is te huur by die skool, maar dit is in die leerling se voordeel dat elkeen sy eie instrument besit om daagliks op te oefen. Ons beveel nie aan dat viool of tjello so laat as graad 8 aangepak word nie, maar sommige blaasinstrumente, sowel as kitaar en sang leen hulself wel daar toe dat 'n leerling dit van graad 8 of 9 kan aanleer. Musiek as matriekvak word hoog geag wanneer aansoek gedoen word by tersiêre instellings, selfs al word loopbaanrigtings soos medies of ingenieurswese oorweeg. Dit is wyd bekend onder universiteitsakademici dat hierdie vak selfdissipline en self-motivering kweek.

DOELWITTE

- Vertroudheid met verskillende musiekstyle
- Uitvoeringsvaardighede van 'n wye verskeidenheid musiekwerke in solo- en ensemble-verband
- Voordragtegniek en verhoogtekst
- Ensemble spel
- Komposisie/verwerking
- Luistervaardighede
- Musiekgeletterdheid
- Algemene musiekkennis
- Tegniese beheer oor een of meer musiekinstrumente of die stem
- Bewustheid van verskeie musiektradisies

VAARDIGHEDEN EN KENNIS

Musiek behels die volgende aktiwiteite in 'n geïntegreerde program:

- Musiekvoordrag: solo- en groepwerk
- Komposisie, verwerking, improvisasie
- Studie en analise van musiekstyle binne verskillende musiekkulture
- Musiekgeletterdheid
- Musiektegnologie
- Navorsingsprojekte

INSTRUMENTE VIR PRAKTISE VOORDRAG

- Klavier, *sang, *kitaar (akoesties en elektries) en *keyboard*
- *Koperblasers: Franse horing, skuiftrompet, tuba, trompet.
- *Houtblasers: Dwarsfluit, klarinet, hobo, fagot, saxofoon.
- Strykers: Viool, *altviool, *tjello, *kontrabas.

Onderrig in praktiese voordrag vind individueel tydens skoolure en na-skool plaas, en instrument-spesialiste word deeltyds gebruik vir instrumente met 'n (*) aangedui.

VAKAKTIWITEITE

- Musiekoueraande word, waar moontlik, kwartaalliks in die vorm van 'n konsert aangebied.
- 'n Instrumentale ensemble, Framesby Forte bied die ideale geleentheid om in konsertverband op te tree
- Framesby Fantasia, 'n viersstemmige gemengde koor, bied aan sangleerders die geleentheid om hul stemme binne groepverband te ontwikkel, asook om as soliste op te tree
- Deelname aan eisteddfods word aangemoedig.

2.16 GEOGRAFIE

TOELATINGSVEREISTES

Geen.

KURRIKULUM

Die vak bestaan hoofsaaklik uit twee komponente naamlik teorie en kaartwerkvaardighede. Daar word volgens Bloom se taksonomie op hoofsaaklik drie

vlakke naamlik waarneming, verklaring en interpretasie gewerk. Geografie is 'n mens- en omgewingswetenskap wat baie goed skakel met Lewenswetenskap, Ekonomie, Fisiese Wetenskap, RTT en IT, Omgewingstudies en Toerisme.

Graad 10: Kaartwerk, Klimatologie, Geomorfologie, Bevolkingsgeografie, Watermassas.

Graad 11: Klimatologie, Geomorfologie, Ontwikkeling en volhoubaarheid, Hulpbronne.

Graad 12: Klimatologie, Geomorfologie, Nedersettingsgeografie en Ekonomiese Geografie van Suid-Afrika.

Nuusgebeure van geografiese belang word in klasse hanteer.

BENADERINGSWYSE

Geografie stel leerders in staat om verskynsels, prosesse en ruimtelike patronne te verklaar. Leerders leer om ingeligte besluite te neem, veral oor die veranderende omgewing. Klem word op volhoubare ontwikkeling en die toepassing van geografiese vaardighede gelê. Geografiese inligtingstelsels is 'n opwindende nuwe veld wat as onderafdeling van die kaartwerk geïnkorporeer word.

Geografie is 'n vak wat dit vir leerders moontlik maak om universiteitstoelating te verwerf. Meeste Amerikaanse universiteite vereis 'n sosiale wetenskap soos Geografie as 'n toelatingsvereiste.

BEROEPSMOONTLIKHEDE

Geografiese inligtingstelsels, omgewingsimpakspesialis, kartograaf, stads- en streeksbeplanner, geomorfoloog, geoloog, marine-biooloog, klimatoloog, (weervoorspelling), toergids/veldgids, toeroperator/reisagent, joernalis, museumkurator/personeel, onderwys, toerisme, argitektuur, vlieënier, ingenieur.

2.17 TOERISME

TOELATINGSVEREISTES

Geen.

BENADERINGSWYSE

Prakties en teoreties. Portefeuiljewerk wat 'n praktiese komponent insluit.

KURRIKULUM

- Toerisme as 'n interverwante stelsel met al die komponente van toerisme, rolspelers in die toerisme-industrie en navorsing oor werks- en beroepsgeleenthede.
- Verantwoordelike en volhoubare toerisme, gemeenskapsdeelname, ontgin toerisme-potensiaal in eie gemeenskappe, erfenissterreine en die belangrikheid van kulturele, natuurlike en geskiedkundige erfenis.
- Toerisme-geografie, attraksies en neigings word bestudeer.
- Kliëntediens en kommunikasie, asook 'n professionaliteit in 'n toerisme konteks.
- Bemark binnelandse toerisme en maak toerisme toeganklik vir alle Suid-Afrikaners tot voordeel van die hele land.
- Wêreldtoerisme-ikone en ligging.
- Vervoerdienste in Suid-Afrika en berekening van reiskoste, buitelandse valutaberekening.
- Evalueer die Suidelike Afrikaanse Ontwikkelingsgemeenskapslande as toerisme-bestemmings.
- Aanbieding van globale geleenthede in 'n toerisme-konteks.

VAKAKTIWITEITE

Binnelandse toere en vakuitstappies.

BEROEPSMOONTLIKHEDE

Toeristegids, toeroperator, bestuur in die gasvryheidsbedryf, ontspanningsbedryf, bewarings- en ekotoerisme, sport- en rekreasiebestuur, avontuurtoerismebedryf.

2.18 DRAMATIESE KUNSTE

TOELATINGSVEREISTES

Voornemende kandidate is onderworpe aan 'n keuringsproses. 'n Audisie moet afgelê word waarvan die materiaal aan belangstellendes verskaf sal word. Dit is voordelig vir die leerder as hul 'n natuurlike liefde vir lees het. **Dit is 'n vak wat vir universiteitstoelating tel.**

KURRIKULUM

Die vak bestaan uit twee komponente:

1. Teorie

'n Groot verskeidenheid werk word hanteer en sluit in: die geskiedenis van teater, die asemhalingstelsel, stemproduksie, verskillende teaterpraktisyne – bewegings, teater- en/of filmproduksie, ens. Drie verskillende voorgeskrewe toneelstukke, insluitend een Suid-Afrikaanse toneelstuk, moet jaarliks bestudeer word.

2. Prakties

In hierdie komponent word aandag gegee aan:

- Ontspanningsoefeninge
- Stemwerk
- Improvisasie
- Nie-verbale kommunikasie
- Fisiese teater
- Toneelspelinstrumente
- Afrigting van 'n verskeidenheid van tekste vir optrede

Die KABV-dokument vereis dat daar 'n uur per week, buiten skoolure, aan die vak spandeer word. Wanneer daar vir optredes of assessorering voorberei word, word meer tyd na skool vereis.

VAKAKTIWITEIETE

Die bywoning van minstens twee teaterproduksies per jaar word van elke leerder vereis. Deelname aan kompetisies en buitemuurse drama word aangemoedig.

BEROEPSMOONTLIKHEDE

Akteur, radio-omroeper, aanbieder, regisseur, dramaturg, verhoogbestuurder, agent, onderwyser, drama terapeut (sielkunde)

2.19 LANDBOUWETENSKAPPE

TOELATINGSVEREISTES

Geen.

BENADERINGSWYSE

- 'n Bewustheid van die bestuur en versorging van die omgewing, natuurlike hulpbronne en die menslike behandeling van diere ontwikkel deur die toepassing van wetenskap en verwante tegnologie.
- Meganismes vir probleemoplossing binne die konteks van landbouproduksie-, Landbou-ekonomieselandbouverwerkings- en landboubemarkingspraktyke ontwikkel;
- Bewus word van die maatskaplike en ekonomiese ontwikkeling van die samelewing as geheel deur persoonlike ontwikkeling in kommersiële- en bestaansboerderyondernemings;
- Ingeligte en verantwoordelike burgers in die vervaardiging van landbouprodukte word, wat vir die omgewing omgee en kwessies van sosiale geregtigheid aanspreek;

- Bewus word van inheemse landboukennis en -praktyke deur Landbouwetenskappe binne historiese en sosiale kontekste te verstaan;

KURRIKULUM

- Landbouwetenskappe is 'n studie van die verwantskap tussen grond, plante en diere in die produksie en prosessering van voedsel, vesel, brandstof en ander landboukommoditeite wat 'n ekonomiese, estetiese en kulturele waarde het.
 - 1. Grondkunde
 - 2. Plantestudies
 - 3. Dierestudies
 - 4. Landbou-ekonomie
 - 5. Basiese Landbouchemie
 - 6. Basiese Genetika en Biologiese Konsepte
 - 7. Volhoubare Natuurlikehulpbron-benutting
 - 8. Landbou-ekologie

VAKAKTIWITEITE

Besoek aan omliggende plase en ander vakuitstappies.

BEROEPSMOONTLIKHEDE

Veeartsenkunde, Landbouwetenskaplike, Agritoerisme, Bosboubestuurder, Landboukonsultant, Natuurbewaring, Genetikus, Algemene Landboubestuurder, ens.

2.20 **VISUELE KUNSTE**

TOELATINGSVEREISTES

Geen.

BENADERINGSWYSE

Baie groot praktiese komponent met 'n kleiner teoretiese komponent. Die praktiese komponent kan vereis dat adisionele kostes, elke kwartaal, deur die ouers aangegaan moet word.

KURRIKULUM

Visuele kunste is 'n breë veld van skeppende praktyk waar die hand, die oog, die intellek en die verbeelding in konseptualisering betrek word om by 2- en 3-dimensionele kunswerke, voorwerpe en omgewings te skep wat die estetiese, koseptuele en uitdrukkingsbelange van individue of groepe weerspieël. Leerders leer om praktiese en estetiese besluite in die ontwikkeling van samehangende werkstukke te maak.

Kreatiewe idees word ontwikkel en verwesenlik.

Verskillende tipe materiale en tegnieke word verken.

Verskillende kunsforms word assesseer en analyseer.

Entrepeneuriese vaardighede word aangeleer.

Leerders moet hul eie en ander leerders se werk krities kan beoordeel.

Verbande tussen ontwerp en reklame moet verstaan word.

VAKAKTIWITEITE

Die praktiese komponent beslaan 70% van die leerder se punte elke kwartaal. Leerders moet bereid wees om na ure aan hul praktiese komponente te werk. Die teorie tel elke kwartaal 30% van die leerder se punt.

BEROEPSMOONTLIKHEDE

Fotografie, Kunstenaars van verskillende vorme en mediums, Visuele kunste saam met Argitektuur, Kunsgalerye bestuur, Skilderkuns, ens.